

Justitieombudsmannen
Lars Lindström**Anmälan mot Överförmyndarnämnden i Gotlands kommun m.fl.
angående dröjsmål med att besvara brev m.m.**

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 28 februari 2011, framförde AA klagomål mot Överförmyndarnämnden i Gotlands kommun. Av anmälan framgick bl.a. följande.

I ett brev till överförmyndarnämnden den 13 oktober 2010 begärde AA att få vissa upplysningar angående nämndens hantering av ett förvaltarskapsärende rörande BB. I november och december 2010 samt i januari och februari 2011 skickade han ytterligare brev med begäran om upplysningar. I de två sistnämnda breven påminde han även nämnden om att han ännu inte fått något svar på de frågor han ställt i sina tidigare brev. Vid tiden för anmälan till JO hade han inte fått några konkreta upplysningar från överförmyndarnämnden.

I anmälan framförde AA även vissa klagomål mot Länsstyrelsen i Gotlands län.

Till anmälan fogades ett antal handlingar, bl.a. ett brev den 3 december 2010 från överförmyndarnämnden till AA. Av brevet framgick att AA:s brev hade inkommit till myndigheten och att handlingarna skulle presenteras för nämnden vid ett sammanträde den 16 december 2010.

Utredning

Från överförmyndarnämnden inhämtades vissa handlingar i det aktuella ärendet.

Anmälan remitterades därefter till Överförmyndarnämnden i Gotlands kommun, som anmodades att yttra sig över vilka kontakter som förevarit mellan AA och överförmyndarnämnden efter den 3 december 2010 och vilka besked AA då fått med anledning av sina till överförmyndarnämnden ställda frågor och framförda synpunkter. I sitt remissvar anförde överförmyndarnämnden följande.

Följande kontakter har tagits med AA efter den 3 december 2010:

Den 3 december 2010 bekräftade överförmyndarnämnden att vi hade mottagit AA:s brev (4 kopior). Överförmyndarnämnden uppgav att nämnden skulle ta del av

handlingarna på nämndsammanträdet den 16 december 2010. Bekräftelsen skickades per post.

Den 21 januari 2011 inkom en skrivelse från AA. Den 25 januari 2011 kom en exakt likadan skrivelse till överförmyndarnämnden från AA (en kopia av skrivelsen som inkom den 21 januari 2011).

Den 11 februari 2011 inkom en skrivelse från AA. Den var skickad i 3 exemplar.

Den 16 februari 2011 inkom en skrivelse från AA. Denna skrivelse var en kopia av den skrivelse som inkom den 11 februari 2011.

Den 21 februari 2011 sändes en skrivelse till AA från överförmyndarnämnden. Kopia av skrivelsen bifogas.

Den 21 februari 2011 (sent på kvällen) fick handläggare på överförmyndarnämndens kansli meddelande från förvaltaren, att BB avled den 18 februari 2011. Med vetskap om BB:s bortgång ansåg överförmyndarnämnden att det var oetiskt att besvara AA:s skrivelser.

Den skrivelse som bifogades överförmyndarnämndens remissyttrande hade följande lydelse.

- - -

Överförmyndarnämndens ledamöter har tagit del av Dina skrivelser daterade 2010-10-13, 2010-11-09 samt 2010-12-01 på nämndens sammanträde 2010-12-16. Överförmyndarnämnden beslutade att inte vidta några ytterligare åtgärder med anledning av Dina skrivelser.

Dina skrivelser som är daterade 2011-01-20 samt 2011-02-10 kommer att delges till överförmyndarnämndens ledamöter på nästa sammanträde 2011-03-08.

AA kommenterade remissvaret och anförde bl.a. att han inte hade fått del av nämndens skrivelse av den 21 februari 2011. AA gav även in ytterligare handlingar till JO.

Bedömning

Rättslig reglering

Av 4 § första stycket förvaltningslagen (1986:223), FL, framgår att varje myndighet ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Hjälp ska lämnas i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Enligt bestämmelsens andra stycke ska frågor från enskilda besvaras så fort som möjligt. Andra stycket innebär att den myndighet som fått en förfrågan från en enskild måste lämna någon form av svar. Huruvida det ska ske skriftligt eller muntligt beror på frågans art. Om myndigheten finner att den inte kan eller bör stå till tjänst med t.ex. en begärd upplysning, ska den i varje fall tala om detta. Det främsta budskapet i bestämmelsens andra stycke är att ett svar inte får dröja längre än nödvändigt. Att myndigheten ska svara på frågor kan nämligen sägas ligga redan i serviceskyldigheten enligt första stycket. Den som vänder sig till en myndighet med en fråga av invecklat slag kan naturligtvis inte påräkna ett svar omgående, men myndigheten bör å andra sidan organisera sin verksamhet så att svaret inte dröjer i månader (se Hellner/Malmqvist, Förvaltningslagen med kommentarer, tredje upplagan, sid. 86).

AA:s skrivelser till överförmyndarnämnden i oktober, november och december 2010

Den 3 december 2010 underrättade nämnden AA om att de av honom ingivna handlingarna skulle behandlas på nämndens sammanträde den 16 december 2010. Därefter dröjde det till den 21 februari 2011 innan nämnden i en skrivelse gav AA besked om att nämnden vid sammanträdet i december hade beslutat att inte vidta några ytterligare åtgärder med anledning av hans skrivelser. Enligt min uppfattning framstår nämndens handläggningstid för att lämna AA någon form av besked i detta avseende som alltför lång, särskilt med tanke på att det besked som lämnats varit mycket okomplicerat och kortfattat.

AA:s skrivelser till överförmyndarnämnden i januari och februari 2011

Enligt överförmyndarnämndens skrivelse den 21 februari 2011 skulle rubricerade skrivelser behandlas vid nämndens sammanträde den 8 mars 2011.

Överförmyndarnämnden har i sitt remissyttrande anfört att nämnden, med hänsyn till att BB avled den 18 februari 2011, funnit det oetiskt att besvara skrivelserna. Som jag uppfattar saken har nämnden således efter den 21 februari 2011 inte vidtagit några åtgärder i anledning av de aktuella skrivelserna från AA, dvs. han har inte fått något svar från nämnden. Mot bakgrund av bestämmelsen i 4 § FL, dvs. att en myndighet som får en förfrågan från en enskild måste lämna någon form av svar, framstår nämndens resonemang i denna del som, milt uttryckt, märkligt.

Övrigt

AA har gjort gällande att han inte har fått del av nämndens skrivelse av den 21 februari 2011. Jag har inte funnit anledning att ifrågasätta nämndens uppgift att skrivelsen har skickats till AA, utan kan endast konstatera att det är oklart vad som inträffat, t.ex. om det berott på brister i postgången att skrivelsen inte nått AA.

Vad AA i övrigt anfört ger inte anledning till någon åtgärd eller något uttalande. Jag kan dock i detta sammanhang tillägga att olika frågor med anknytning till ställföreträderskapet för BB har varit föremål för handläggning i ett flertal ärenden hos JO under den senaste tioårsperioden.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i det ovan anförda.